

Franske intellektuelle drøfter betydningen af Notre Dames brand

Forfatteren Sylvain Tesson klatrede som ung op ad Paris' katedral på natlige udflugter. Det giver ham en særlig følelse for kirkens skæbne.

[Andreas Rude](#)

Den 15. april i år brød den historiske katedral Notre Dame i brand. . Foto: Johanna Hoelzl / Picture Alliance / Ritzau Scanpix.

Denne sommer har Frankrigs politikere haft travlt med at få lovgivningen for restaureringen af Notre Dame på plads efter branden i april, der kostede Frankrigs berømteste katedral dens tag og ikoniske spir. Men selvom der har været enighed i befolkningen om, at katedralen skal genopbygges, tolkes betydningen af branden meget forskelligt. For ligger der en advarsel i begivenheden? Og kan kirkens nationale betydning adskilles fra dens religiøse?

Sådanne spørgsmål har dybe rødder i Frankrigs nyere historie, og den kollektive bearbejdelse af ulykken er tydelig i boghandlernes store udvalg af litteratur om emnet. Her tales om identitet, om at åbne for et moderne formsprog i genopbygningen og om det ejerskab, som hele nationen har til kirken, både det kristne og det sekulære Frankrig.

Et af de mest originale bidrag kommer fra eventyreren og forfatteren Sylvain Tesson (født 1972), der i en lille bog "Notre-Dame. Ô reine de douleur" (Notre Dame. Oh, du Smertens Dronning) samler tre essays om katedralen udgivet i forskellige tidsskrifter i 2005, 2017 og 2019. Læst i sammenhæng viser de udviklingen i forfatterens tilknytning til kirken og præciserer de temaer, han føler, tragedien rummer.

Den første tekst fortæller, hvordan han som ungt menneske i 1990'erne sammen med jævnaldrende besteg Paris' største kirker om natten. De kravlede op ad facaderne, udforskede tårnene og oplevede en forbløffende verden fuld af kraft og ynde. Notre Dame var et mål, som Tesson vendte tilbage til 150 gange på sine natlige og helt igennem ulovlige udflugter, hvor han læste poesi på kirkens tagryg og lod sig lede af svaler for at finde netop den sprække i murværket, der tillod ham at nå endnu højere op.

Tesson fik Notre Dame under huden som ung, men bogens anden tekst fra 2015 skildrer, hvordan han siden følte kirkens omsorg for sig selv. Efter et fald på 10 meter (i en ganske anden anledning) og en langvarig hospitalsindlæggelse genopbyggede han langsomt sin krop ved på helt almindelig vis at gå op i Notre Dames tårne. Bevæbnet med et fripas gik han dagligt de 450 trin fra bund til top ad vindeltrapperne og oplevede, hvordan kirken understøttede ham, og at den Frue, som katedralen er indviet til, ikke bar nag over hans ungdomme- lige eskapader.

Den tredje tekst er skrevet i direkte forlængelse af branden og sammenstyrtningen af det berømte spir, som Tesson i årevis havde kigget på fra sin bolig på den venstre Seine-bred lige ved Saint Séverin, en anden af Paris' berømte kirker. Den tekst er mest af alt en meditation over det tegn, som Viollet-le-Ducs sammenstyrtede spir var: en begivenhed, der skal gribes og vække til eftertanke.

Franske intellektuelle har en lang tradition for at søge at uddrage en moralsk lære af tidens tegn, og det franske læsepublikum forventer det af dem. Tessons tekst er højstemt, næsten lyrisk. De natlige vandringer på kirkerne favner vidt i betydning, i takt med at klatrerne afdækker de spor, som middelalderens stenhuggere har efterladt sig, eller den graffiti, som 68-generationens kærestepar tegnede i mørke hjørner.

Efterhånden samler indtrykkene sig til en klar kritik af det samfund, der vægter øjeblikket og selvtilfredsheden højere end erfaring og menneskelighed, og som er rede til at afskrive katedralernes gamle sten på samme måde, som det afskriver gamle mennesker.

Hertil skal lægges, at Tessons beretning også er en meget fransk konversionshistorie, der handler om ungdommens flirten med kristendommens ydre former, over den modne mands besindelse, da ulykken rammer ham, til hans aktuelle forståelse af sig selv som kristen.

Notre Dame er et mirakel, skriver han, og kristendommens hjerte er stort, fordi det ud over sig selv også kan rumme den ypperste kunst. Verdsligheden er mere trist, fordi den nægter at kendes ved andet end sig selv.

Det ser han også i de røster, der i den standende debat hæver sig mod, hvad det koster at restaurere katedralen. Den slags kalder han hyæner, der foretrækker at bruge penge på deres personlige mangler uden sans for det sublime. Det er stærke ord, men til gengæld går alle indtægter fra bogens salg til genopbygningen af Notre Dame.

Andreas Rude er mag.art. i litteraturvidenskab og kommentator af katolske forhold.